# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

**Nr. 260.** *Mercurĭ, 19 Noemvre (1 Decemvre).* **1886.**


## Brașovŭ, 18 Novembre 1886.

Décă este adevĕratŭ, că cifrele vorbescŭ mai elocventŭ, mai limpede și mai convingĕtorŭ decâtŭ orĭ și ce descriere prin graiu séu prin scrisŭ, atuncĭ elocvente, limpeḍĭ și convingĕtóre suntŭ și cifrele, ce le găsimŭ în ultimulŭ raportŭ alŭ ministrului de instrucțiune ungurescŭ cu privire la universitatea maghiară din Clușiu.

S'a făcutŭ multŭ, fórte multŭ, pentru acéstă universitate mai alesŭ în timpulŭ din urmă. Peste douĕ sute de mii florinĭ se cheltuescŭ pe anŭ pentru ea din visteria statului.

Când s'a înființatŭ universitatea din Clușiu pe ruinele dietei provinciale ardelene, s'a ḍisŭ, că acesta este darulŭ, ce l'au primitŭ Ardelenii în schimbulŭ uniunei forțate dela regimulŭ ungurescŭ. S'a ḍisŭ mai multŭ: acea universitate avea sĕ fiă unŭ farŭ luminătorŭ de cultură, nu numai pentru așa numitele „părțĭ transilvane“, ci și pentru întregulŭ Orientŭ.

Și care este resultatulŭ de 14 anĭ încóce, de când s'a înființatŭ universitatea din Clușiu?

Ilŭ vedemŭ clarŭ și limpede esprimatŭ în cifrele din raportulŭ ministrului de instrucțiune: In semestrulŭ trecutŭ de érnă, ḍice raportulŭ, numĕrulŭ ascultătorilorŭ înscrișĭ la universitatea din Clușiu a fostŭ de 534, dintre carĭ 263 iuriștĭ, 176 mediciniștĭ și farmaciștĭ și 95 filosofĭ. După confesiune au fostŭ între cei 534 ascultătorĭ: 235 de confesiunea romano-catolică, *42 greco-catolicĭ, 10 greco-orientalĭ,* 135 reformațĭ, 53 evangelicĭ, 29 unitarĭ și 29 israelițĭ,

S'a sfiitŭ ministrulŭ Trefort de a clasifica pe ascultătorii universității din Clușiu și după naționalitate și a avutŭ cause destulŭ de întemeiate de a face așa și nu altfeliu. Căcĭ óre ce ar fi ḍisŭ lumea civilisată europénă, décă, arătându-se numĕrulŭ ascultătorilorŭ după naționalitate, ar fi aflatŭ, că la universitatea din Clușiu, orașŭ de frunte alŭ unei provincii, unde douĕ treimĭ din poporațiune suntŭ Nemaghiarĭ, nu s'au pututŭ câștiga în patru-spre-ḍece anĭ după ce s'au cheltuitŭ câteva milióne din visteria statului nicĭ o sută de ascultătorĭ Nemaghiarĭ séu, cu alte cuvinte, că din ascultătorii ei actualĭ, nicĭ măcarŭ a cincea parte nu suntŭ Nemaghiarĭ.

Ne vomŭ încerca a dovedi acésta cu ajutorulŭ datelorŭ privitóre la confesiune. Scimŭ că Românii din Ardélŭ suntŭ orĭ unițĭ, orĭ greco-orientalĭ, va sĕ ḍică cifrele de 42 greco-unițĭ și 10 greco-orientalĭ îi privescŭ pe ei. Trebue sĕ admitemŭ înse că în rubricele aceste vorŭ fi cuprinșĭ și neromânĭ de prin comitatele vecine din Ungaria: Rutenĭ, Sêrbĭ ș. a. Așadéră cu siguratate putemŭ admite numai, că cam douĕ din trei părțĭ, adecă vre-o 40 vorŭ fi de naționalitate română, de altă parte după același calculŭ putemŭ admite că între cei 53 de evangelicĭ vorŭ fi numai vre-o 40 Sașĭ, ér ceilalțĭ Ungurĭ etc.

Prin urmare, abstrăgêndŭ dela Jidanĭ, carĭ negreșitŭ că se dau de Ungurĭ, poporațiunea română și săsécă din Ardélŭ nu e representată la universitatea din Clușiu decâtŭ în proporția de 1: 6.

Odată constatată acésta întrebămŭ : ce scopŭ mai are o universitate în Clușiu susținută cu atâtea jertfe, cu banii contribuabililorŭ din Ardélŭ?

Ministrulŭ Trefort âmblă cu ideea de a înființa o a treia universitate în Dobriținŭ. Altă cheltuiélă. De ce nu se gândesce mai bine, vĕḍêndŭ resultatele dobêndite la Clușiu, de a strămuta universitatea de aicĭ la Dobriținŭ? Óre lucru mare ar fi pentru Ungurii, carĭ visitéză universitatea din Clușiu de a merge în viitorŭ la Dobriținŭ? Drumulŭ mai lungŭ, ce l'arŭ face, s'ar recompensa póte prin o mai mare eftinătate a traiului și resultatulŭ culturalŭ arŭ fi același, numai câtŭ s'ar economisi vre-o 200,000 florinĭ pe anŭ?

Intr'adevĕrŭ nimicŭ nu póte condamna mai viu intréga direcțiune a sistemei de guvernare ungurescĭ, ca cifrele ce le arată ministrulŭ cu privire la universitatea din Clușiu, nimicŭ nu ne póte înfățișa mai învederatŭ trista stare la care este redusă poporațiunea nemaghiară din Ardealŭ!

Și cu asemenĭ resultate mai pretindŭ Ungurii de a cucerì Orientulŭ prin cultura lorŭ?

Rĕspunsulŭ ni'lŭ dă faptulŭ, că la universitatea din Bucurescĭ suntŭ aḍĭ înscrișĭ cu multŭ mai mulțĭ Bulgarĭ, Sêrbĭ, Macedonenĭ etc. decâtŭ la universitatea din Clușiu Românĭ si Sașĭ din Ardélŭ!

Și care e causa, că lucrurile stau astfelŭ?

Noi amŭ arătat'o de nenumĕrate orĭ. Acum doi anĭ scrieamŭ în fóia nóstră (Nr. 250 din 1884) între altele:

„...In stăruințele lorŭ de distrugere și de nivelare adversarii noștri au fostŭ nu numai odată întrerupțĭ de glasulŭ postulatelorŭ națiunilorŭ desmoștenite. Insĕ la tóte cererile nóstre de-a ni se da mijlóce pentru o cultură mai înaltă, ei ne rĕspundŭ: „Nu suntŭ destule scolĭ și universitățĭ ungurescĭ? N'avețĭ decâtŭ sĕ vĕ trimitețĭ copii la ele!“

„Dura necesitate a dusŭ o mulțime de tinerĭ românĭ și la universitățile maghiare înființate și susținute din veniturile statului, la carĭ contribuimŭ cu toții. Și ce au trebuitŭ ei sĕ esperieze acolo?“

„Mai în anii dintâi au fostŭ tolerațĭ, mai târḍiu au fostŭ declarațĭ de strĕinĭ și pe urmă au fostŭ batjocurițĭ și huiduițĭ ln modulŭ celŭ mai brutalŭ.“

„Cunóscemŭ causele acestei tractărĭ. Tinerii noștrii visitéză universitățile maghiare ca sĕ-șĭ câștige învĕțătură, ér nn ca sĕ se facă Maghiarĭ. Faptulŭ acesta însĕ nu e compatibilŭ cu scopulŭ universitățilorŭ maghiare. Deodată n'a mai fostŭ destulŭ ca tinerii românĭ sĕ învețe limba maghiară, ci se cere dela ei ca sĕ se desbrace de sentimentele lorŭ românescĭ și s'adopte sentimente maghiare...“

Eată causa principală ce ne esplică disproporția de 1:6 la universitatea din Clușiu. Dér mai suntŭ în legătură cu acésta și alte cause, de carĭ vomă vorbi cu altă ocasiune.

---

## A șésea suplică către Maiestatea Sa a foștilorŭ grănițerĭ din alŭ 2-lea regimentŭ românescŭ de graniță.

(Urmare).

Maiestate! Uneltirile și amenințările, presiunile asupra representanțilorŭ noștri esercitate, procedura direcțiunei fiscale regescĭ ung. în procesulŭ Keményán în legătură cu presiunile esercitate în comunele nóstre prin d-lŭ comite supremŭ baronulŭ Banffy, ce le vomŭ mai înșira aicĭ, ne îndreptățescŭ a ajunge la convingerea, cumcă comisiunea citată în introducere are de cugetŭ a stórce dela umilitŭ subscrisa poporațiune, fiă pe calea împăciuirei, séu pe altă cale. în favórea familiei incusătóre Kemény sume oribile, ca despăgubire pentru pretinsulŭ usufructŭ perdutŭ, în altŭ modŭ nu se póte esplica de o parte procederea descrisă mai susŭ a direcțiunei fiscale r. u., de altă parte procederea contrariă legilorŭ a domnului comite supremŭ Banffy în comitatŭ și în comunele nóstre.

Faptele următóre dovedescŭ acéstă procedere:

2. După presentarea incusei prin familia Kemény, umilitŭ subscrisa poporațiune pentru îngrijirea despre acestŭ procesŭ și-a alesŭ unŭ comitetŭ din mai mulțĭ membri de încredere și anume dintre foștii grănițerĭ. Intre aceștia au fostŭ și doi funcționarĭ în oficiu și adecă: Nicolau Beșianu, fostŭ esactorŭ comitatensŭ, și Gabrielŭ Manu, fostŭ fiscalŭ comitatensŭ.

Abia a primitŭ d-lŭ comite supremŭ conducerea comitatului ca comite supremŭ provisoriu, și una din primele sale afacerĭ i-a fostŭ a depărta din oficiu pe cei doi membri ai comitetului nostru.

Sub unŭ pretestŭ de nimicŭ celŭ dintâiu a fostŭ trasŭ în cercetare disciplinară și sub presiunea sa fŭ scosŭ din oficiu, recursele sale la înaltulŭ ministeriu din causa intervenirei d-lui comite supremŭ în privința acésta, n'au ajutatŭ nimica, deși fapta,-care i s'a imputatŭ, de cumva a fostŭ penală, se putea pedepsi celŭ multŭ cu o înfruntare.

Asemenea a suspendatŭ îndată după aceea pe fiscalulŭ comitatensŭ din oficiu și salariu, pentru că în interpretarea legei despre facultatea fiscalilorŭ de a practisa ca advocațĭ a fostŭ de altă părere, și fiindŭ că acela i s'a opusŭ cu recurse și nu s'a sfiitŭ a-i spune adevĕrulŭ în față, atâta l'a șicanatŭ până când a demisionatŭ. D lui comite supremŭ nu i-a convenitŭ a avé în oficiu comitatensŭ foștĭ grănițerĭ, respective descendențĭ de ai acelora și încă chiar membri din comitetulŭ instituitŭ în procesulŭ Keményánŭ.

3. Nu a întrelăsatŭ d-lŭ comite supremŭ a suspiționa în privința politică pe umilitŭ subscrisa poporațiune, în specie însĕ pe inteligența din Năsĕudŭ ca în ĕstŭ modŭ sĕ-șĭ ajungă mai iute scopulŭ,

In scurtŭ timpŭ după primirea conducerei comitatului se presentă la ordinulŭ sĕu proto-notarulŭ comitatensŭ însoțitŭ de unŭ oficerŭ de gendarmeriă și de mai mulțĭ gendarmĭ în librăria, întemeiată mare parte de corpulŭ didacticŭ, din Năsĕudŭ și făcŭ aicĭ cercetare sub pretecstŭ, că ea ar sta în legătură de comerciu cu librării străine și că aicĭ s'ar vinde cărțĭ, scrierĭ și opurĭ oprite și periculóse statului.

Cercetarea făcută a arătatŭ cumcă în acea librăriă se vêndŭ numai cărțĭ scolastice pentru copii și judecătoria de cercŭ din Năsĕudŭ ca forŭ penalŭ din lipsa orĭ cărui obiectŭ de natură a constitui o faptă penală a sistatŭ cercetarea.

Actele de investigare aflătóre la acésta judecătoriă de cercŭ la Nro. 943 penalŭ ex 1885 vorŭ dovedi adevĕrulŭ datelorŭ de susŭ.

Impregiurarea, că abia s'a fostŭ finitŭ cercetarea prin protonotariulŭ comitatensŭ și foile din Clușiu încă în ḍiua următóre au colportatŭ scirea, că în librăria din Năsĕudŭ s'ar vinde cărțĭ, scrierĭ și charte aduse din străinătate, oprite și periculóse statului, ne îndreptățesce la presupunerea, că d-lŭ comite supremŭ însușĭ a înscenatŭ o astfelŭ de arătare; și acésta presupunere e cu atâtŭ mai justificată, cu câtŭ de o parte după sistarea cercetărei era datoria oficiósă a d lui baronŭ Banffy ca comite supremŭ, de altă parte datoria lui de onóre ca nobilŭ și baronŭ, ca pe acelŭ denunciantŭ, care a cutezatŭ fără celŭ mai micŭ motivŭ a suspiționa în privința politică întregŭ personalulŭ învĕțătorescŭ din Năsĕudŭ sĕ-lŭ arate și sĕ-lŭ dea în mânile judecătoriei și sĕ céră pedepsirea lui; acésta însĕ până în ḍiua de astăḍĭ nu s'a întêmplatŭ.

4. Cum s'a arătatŭ mai susŭ ad a) comunele foste grănițerescĭ pentru suportarea speselorŭ enorme în procesulŭ contra familiei Kemény, cum și spre suportarea acelorŭ spese, carĭ le vorŭ avé representanții lorŭ cu ocasiunea călĕtorielorŭ lorŭ la Budapesta, pentru de a procura din archive documentele necesare, au destinatŭ părțile lorŭ competente din venitele dreptului de cârciumăritŭ, carĭ aveau sĕ le rădice dela administrațiunea fondurilorŭ și spre scopulŭ acesta au datŭ representanțilorŭ lorŭ mandate de plată către administrațiunea fondurilorŭ.

Abia a apucatŭ domnulŭ comite supremŭ a oblicí acésta și numai decâtŭ a sistatŭ prin ordinațiunea din 12 Septemvre 1885 Nro. 1161 estrădarea acestorŭ sume alicuote și a ordonatŭ sĕ se plătéscă la cassa comitatului; ca așa comunele din lipsa de mijlóce pentru purtarea procesului sĕ fiă constrînse a se împăca cu familia Kemény, séu eventualŭ se pérdă procesulŭ.

5. Totŭ cu aceeașĭ intențiune a ordonatŭ numitulŭ d-nŭ comite supremŭ conformŭ acluselorŭ prea umilitŭ alăturate sub /24—/26 tuturorŭ comunelorŭ din fostulŭ alŭ doilea regimentŭ românŭ de graniță a vĕrsa la cassa

comitatului sumele de banĭ primite séu priminde din veniturile pădurilorŭ. Chiar şi contractele încheiate despre vinderea pădurilorŭ se întărescŭ de către diregĕtorii numai sub aceea condiţiune, ca preţulŭ vêndărei sĕ se verse nu în cassa comunei, ci în cassa comitatului.

6. Dela comunele, în a cărorŭ cassă au incursŭ sume mai marĭ de banĭ din vinderea de pădurĭ séu din alte veniturĭ şi carĭ acele sume le-au pusŭ spre fructificare în casse de păstrare, s'au luatŭ cărticelele cu recvirarea gendarmeriei şi pre lângă ameninţare cu arestarea judilorŭ şi cassarilorŭ comunalĭ şi s'au dusŭ la comitatŭ. Interesele dela capitale li-se estrădau numai pentru scopurile ce se determinau de către deregĕtorii sub influinţa comitelui supremŭ, firesce că de suportarea speselorŭ procesualĭ în procesulŭ citatŭ mai susŭ din numitele interese nu póte fi vorba.

Recursele şi gravaminele aşternute de către comune în contra acestorŭ disposiţiunĭ arbitrare s'au respinsŭ chiar şi de înaltulŭ ministeriu reg. ung. de interne, cum se dovedesce acésta prin aclusele cu tótă supunerea alăturate sub /27—/28, în carĭ se dice espresŭ, cumcă numitulŭ ministeriu nu se amestecă în afacerile d-lui comite supremŭ, ca comisarŭ alŭ guvernului; aşadéră în înţelesulŭ decisiunei ministeriale amintite mai susŭ, prea umilitŭ subscrisa poporaţiune e pusă afară de scutulŭ legilorŭ esistente şi e lăsată la arbitriulŭ şi la disposiţiunile neţermurite ale d-lui comite supremŭ Desideriu Bánffy.

7. Preşedintele comisiunei alese de umilitŭ subscrisa poporaţiune în afacerile procesului contra familiei Kemény şi anume vicariulŭ foraneu alŭ Năsĕudului în scopulŭ unei consfătuirĭ asupra direcţiunei ce e a se urma mai departe în procesŭ a convocatŭ la o şedinţă pe representanţii acestei poporaţiunĭ — Adunarea şi consfătuirea prin ordinaţiunea prea umilitŭ aclusă sub /29 dată la ordinulŭ d-lui comite supremŭ s'a interdisŭ pe cale oficială, prin urmare umilitŭ subscrisei poporaţiunĭ nu-ĭ este concesŭ a se consulta în afacerea proceselorŭ sale private.

Umilitŭ subscisa poporaţiune la loculŭ acesta nu póte întrelăsa a aduce înaintea Maiestăţei Vóstre cesară şi regéscă apostolică simplu şi nefăţăritŭ încă o împrejurare faptică, care dă ansă şi îndémnă pe d-lŭ comite supremŭ Br. Bánffy la comiterea uneltirilorŭ espuse mai susŭ fără nicĭ o considerare. In procesulŭ Kemenyánŭ între incusatorĭ se află şi bar. Kemény György, socrulŭ d-lui comite Br. Desideriu Bánffy. Apucăturile mai susŭ citate ale d-lui comite supremŭ, precum şi altele aci ne atinse din acéstă stare de lucrurĭ îşĭ află esplicarea lorŭ, şi altă esplicare a stărei faptice e de prisosŭ, de órece e clarŭ şi limpede, cumcă d-lŭ comite supremŭ în procesulŭ amintitŭ mai susŭ este interesatŭ pentru sine şi familia sa, numai câtŭ îşĭ permite credinciósa poporaţiune cu devoţiune subscrisă a aminti, că acésta procedere egoistă nu se unesce nicĭ cu datoria sa oficială, ca comite supremŭ, comisarŭ regescŭ şi guvernialŭ nicĭ cu statulŭ sĕu ca nobilŭ şi baronŭ. Ne vedemŭ necesar mente constrînşĭ a accentua prea umilitŭ acésta împrejurare şi înaintea Maiestăţii Vóstre cesară-regéscă apostolică cu atâtŭ mai vêrtosŭ cu câtŭ şi în arătarea aclusă sub /28 ne-amŭ permisŭ a aminti acésta chiar înaintea înaltului ministerŭ r. u. de interne şi acéstă împrejurare a fostŭ trecută cu vederea din partea numitului înaltŭ forŭ. (Va urma.)

## Crisa bulgară.

— *National Zeitung*" e informată din Petersburg, că dirigerea politicei esterne a trecutŭ acum cu totulŭ asupra Ţarului. Giers este numai esecutorulŭ instrucţiunilorŭ Ţarului. Acéstă politică devenită personală îngreuiază orĭ ce prevederĭ în viitorŭ; dér Ţarulŭ nu vrea rĕsboiu. „*Tageblatt*" comunică o probă interesantă a politicei personale a Ţarului. Ţarulŭ, fără şcirea miniştrilorŭ, a întrebatŭ prin telegrafŭ la Parisŭ, décă guvernulŭ francesŭ ar fi dispusŭ a primì protecţia diplomatică a Ruşilorŭ în Bulgaria. Rĕspunsulŭ afirmativŭ sosì în mâna lui Giers, care se îngrozì de acéstă ruptură făţişă cu Germania şi întrunì în consiliu pe mai mulţĭ membri ai familiei imperiale. După acésta mai mulţĭ marĭ ducĭ arătară Ţarului: »Acum nu e necesară o ruptură cu Germania, deşi acésta va fi inevitabilă odată".Ţarulŭ înţelese şi Giers fù însărcinatŭ sĕ reguleze afacerea, ceea ce s'a făcutŭ astfelŭ, că Germania a luatŭ protecţia supuşilorŭ ruşĭ din Bulgaria, ér Francia a celorŭ din Rumelia orientală.

— In cercurile palatului din Constantinopolŭ se vede cu neplăcere primirea generalului Kaulbars de Sultanulŭ, fiindŭ temerĭ de interpretărĭ rele. Se crede, că precum Nelidoff, aşa şi Kaulbars nu va reuşi sĕ înduplece pe Poarta a'i face vre-o promisiune obligatóre. Pentru momentŭ Poarta n'are vre-o politică, ea are numai o frică estremă, insuflată de unŭ periculŭ necunoscutŭ şi prin urmare observă cea mai mare precauţiune şi tinde a-şĭ păstra libertatea şi a fi bine cu toţii. — In cestiunea unirii Poata e de părere, că mai întâiu trebue alesŭ în formă legală prinţulŭ Bulgariei şi apoi instalatŭ, înainte de a se ocupa cu unirea. Prinţulŭ ar avea apoi sĕ se înţelégă cu Sultanulŭ pentru firmanŭ de numire ca guvernatorŭ în Rumelia orientală în basa protocolului conferinţei din Constantinopolŭ, după care ar urma regularea punctelorŭ practice ale cestiunii unirii.

— O telegramă din Petersburgŭ spune, că se urméză tractărĭ cu prinţulŭ de Mingrelia asupra condiţiunilorŭ eventualei sale candidaturĭ pentru Bulgaria. Guvernulŭ rusŭ a făcutŭ demersurĭ pregătitóre pe lângă Puterĭ, ca sĕ nu fiă obstacole, îndată ce va fi venitŭ pentru Rusia momentulŭ punerii unei candidaturĭ.

— Plecarea representanţilorŭ ruşĭ din Bulgaria — dice aceeşĭ telegramă din Petersburg — însemnéză ruperea relaţiunilorŭ numai cu cei astădĭ la putere, ér nu cu poporulŭ bulgarŭ, căruia trebue a i se da sĕ înţelégă, că numai scăpându-se de ei va putea găsi protecţia Rusiei şi se va putè pune capĕtŭ nesuferitei crise momentane. In sferele conducĕtóre domnesce convingerea, că în curêndŭ va urma o reacţiă în Bulgaria şi numai acésta va fi pentru cabinetulŭ rusŭ semnalulŭ, de a interveni în cestiunea bulgară în sensulŭ restabilirei unei situaţiunĭ durabile şi a restabilirei influinţei ruse în Bulgaria.

— O telegramă din Sofia comunică, că complotulŭ îndreptatŭ contra vieţii regenţilorŭ n'a isbutitŭ. La 11 Noemvre n. nóptea s'a dusŭ la ministrulŭ de rĕsboiu unŭ cadetŭ travestitŭ şi i-a făcutŭ cunoscutŭ, că mai mulţĭ cameradĭ ai sĕi au de gândŭ, în nóptea dela 12 spre 13 sĕ asasineze pe regenţi şi pe unii membri ai ministeriului. In urma acestora comandantulŭ pieţii Popoff, cu mulţĭ soldaţĭ, se duse la şcóla militară, incongiurà casa şi pătrundêndŭ înăuntru a desarmatŭ pe conspiratorĭ. Cercetarea de până acum a stabilitŭ, că Kaulbars a îndemnatŭ la atentatulŭ plănuitŭ de câţiva elevĭ ai şcólei militare. Conspiratorii aveau de gândŭ sĕ omóre pe regenţĭ, pe ministrulŭ de rĕsboiu şi pe maiorulŭ Popoff.

— In sferele competente din Sofia se vorbesce, că alegerea prinţului de Mingrelia e cu totulŭ imposibilă şi guvernulŭ cu greu se va hotărî a propune Sobraniei pe acestŭ candidatŭ Din provincià se anunţă, că ofiţerii licenţiaţĭ compromişĭ agită necontenitŭ contra guvernului şi se silescŭ sĕ demoraliseze oştirea.

— D. Zaharia Stoianoff comunică, că cu plecarea generalului Kaulbars s'au datŭ pe faţă mai multe conspiraţiunĭ urzite de acestŭ diplomatŭ militarŭ. La Şumla oficerii au denunţatŭ guvernului, că generalulŭ Kaulbars le-a promisŭ banĭ, pentru ca sĕ trécă cu garnisona în partea trădătorilorŭ patriei. Acéstă propunere a fostŭ respinsă cu indignare.

— In diua aniversărei bătăliei dela Slivniţa o manifestaţiune grandiósă s'a făcutŭ la Rusciuk. Portretulŭ principelui a fostŭ purtatŭ de armată prin stradele oraşului. Mulţimea arunca florĭ şi se descoperia înaintea imposantei procesiunĭ.

— D. Zaharia Stoianov se află în Bucurescĭ în calitate de corespondentŭ alŭ diarului „*Times*", dice »Telegrafulŭ". D sa ne-a comunicatŭ următórea depeşă primită dela principele Alexandru din Darmstadt: *D-séle Zaharia Stoianoff.* — *Rusciuk.* »Vĕ mulţumescŭ din inimă pentru urările vóstre. Sunt tristŭ, că departe de voi sĕrbătorescŭ diua falnică din istoria bulgară. Uitaţi-mĕ, dér nu uitaţĭ Slivniţa. — Alexandru I.«

— La telegrama adresată principelui Alexandru de către oficerii regimentului sĕu din Sofia, cu ocasiunea aniversărei dela Slivniţa, principele a rĕspunsŭ: »Cu lacrĕmile în ochĭ vĕ mulţămescŭ pentru telegrama de felicitare şi pentru sentimentele esprimate în ea. Vĕ felicitŭ, eroi dela Slivniţa. Deşi sunt departe, trăescŭ încă în mijloculŭ vostru. Voi, eroilorŭ, cunósceţĭ nestrămutatele mele sentimente şi iubirea intimă ce o am pentru voi.«

## Din delegaţiunĭ.

Comisiunile delegaţiunilorŭ austriace şi ungare pentru afacerile esterne şĭ-au făcutŭ raportele lorŭ. Pe când raportulŭ comisiunei austriace esprimă deplină încredere în politica lui Kalnoky, raportulŭ comisiunei ungare, deşi o aprobă, observă órecare reservă în judecarea politicei esterne a monarchiei nóstre.

Raportulŭ comisiunei ungare îşĭ esprimă mai ântêiu simpatiele pentru Bulgarĭ şi apoi regretulŭ pentru nerespectarea tractatului din Berlinŭ din partea Rusiei. Nicĭ spiritulŭ, nicĭ litera tractatului din Berlinŭ nu reservă nicĭ unei puterĭ, orĭ care ar fi, vre-o posiţiune privilegiată în statele Orientului. Moderaţiunea Bulgarilorŭ, carĭ erau în dreptŭ sĕ păşéscă mai energicŭ contra atentatelorŭ, le-au măritŭ simpatiele.

Comisiunea — dice raportulŭ — pe de o parte a avutŭ chemarea sĕ-şĭ esprime părerea faţă cu procederea Rusiei, pe de alta sĕ se ocupe cu cestiunea, că ce póte şi trebue sĕ facă monarchia nóstră faţă cu acea procedere? Comisiunea e de părere că, câtă vreme ataculŭ se conduce cu mijlóce, care deşi nepermise, dér nu trecŭ peste ameninţare, contra independenţei Bulgariei şi câtŭ timpŭ nu se vatămă vre-unŭ interesŭ europênŭ, care ar trebui sĕ-lŭ apĕrămŭ în unire cu celelalte puterĭ europene, séu vre-unŭ interesŭ austro-ungarŭ pe care ar trebui sĕ-lŭ apĕrămŭ şi esclusivŭ cu propriele nóstre mijlóce: nu putemŭ merge mai departe, decâtŭ a ne manifesta simpatiele nóstre şi a da sprijinu'ŭ corĕspundĕtorŭ moralŭ şi diplomaticŭ. Acestŭ sprijinŭ ofere *siguranţa*, că în momentulŭ, când faţă cu Bulgarii s'ar esercita o călcare directă a tractatelorŭ esistente, când vre-o putere ar vrea sĕ-şĭ vindece unŭ protectoratŭ asupra ţĕrii lorŭ, în acestŭ momentŭ *interesulŭ lorŭ ar fi totodată unŭ interesŭ europênŭ* şi într'unŭ asemenea casŭ monarchia nóstră s'ar vedea constrînsă a lua — cum a declaratŭ ministrulŭ de esterne — posiţiune hotărîtă în interesulŭ manţinerei tractatelorŭ.

Cu mare satisfacţiune a primitŭ comisiunea declararea ministrului de esterne, că *unirea Bulgariei cu Rumelia*, îndeplinindu-se pe cale legală, nu colidéză cu interesele monarchiei; totodată comisiunea recomandă chibzuelei ministrului întrebarea: óre n'ar fi cu scopŭ *sĕ ia iniţiativa pentru esecutarea unirei pe cale legală.*

In faţa nesiguranţei viitorului Orientului, comisiunea a luatŭ cu mulţămită spre sciinţă, că ministrulŭ de esterne ţine strînsŭ la programulŭ desvoltatŭ, în înţelegere cu dênsulŭ, de ministru-preşedinte ungurescŭ în cameră la 30 Septemvre, că ţine la tractate şi la neatacarea autonomiei Bulgarilorŭ şi că nu doresce o modificare a tractatului din Berlinŭ, care ar da vre-unei puterĭ o preponderanţă în Bulgaria. Acestŭ programŭ corĕspunde şi intereselorŭ Europei şi celorŭ ale monarchiei nóstre. Acelea le vomŭ apĕra în unire cu celelalte puterĭ fidele tractatelorŭ şi cu mulţămire amŭ auditŭ din comunicările ministrului, că cerculŭ acelorŭ puterĭ, care deja se declară pentru apĕrarea acestorŭ interese europene, sĕ lărgesce continuu şi că nicĭ Rusia n'are de gândŭ sĕ părăséscă terenulŭ tractatelorŭ europene. Cu regretŭ constată comisiunea, că faptele petrecute în Bulgaria nu suntŭ de acordŭ cu atitudinea Rusiei; în acestŭ acordŭ numai vede şi caută comisiunea precondiţiunea bunului nostru raportŭ cu Rusia. In acestŭ sensŭ se declară comisiunea învoită cu acea nisuinţă a oficiului nostru de esterne d'a păstra bunele raporturĭ cu Rusia pe basa tractatelorŭ valabile tuturora şi apărêndu-se propriele nóstre interese, — cu atâtŭ mai multŭ, că ministrulŭ de esterne a disŭ, că raportulŭ nostru cu Rusia are cu totulŭ altŭ caracterŭ, decâtŭ acela ce esistă între noi şi Germania, că prin urmare *basa* politicei nóstre esterne acum ca şi în anii trecuţĭ *o forméză strînsulŭ raportŭ de amiciţiă cu Germania*, care e pusă pe unŭ fundamentŭ aşa de tare, încâtŭ dela esistenţa ei *n'a suferitŭ nicĭ unŭ felŭ de schimbare.* In astfelŭ de împrejurărĭ nu ne îndoimŭ, că cu nisuinţele oficiului nostru de esterne pentru susţinerea păcii atâtŭ de multŭ dorite de noi toţĭ va ţiné pasŭ în totŭ timpulŭ şi acea energiă ce elŭ o desvoltă pentru validitarea intereselorŭ şi vadei monarchiei.

Nicĭ unŭ factorŭ politicŭ nu esistă în Ungaria, care ar dori rĕsboiulŭ şi ar fi o crimă a-lŭ dori, afară de cea mai estremă necesitate. *Dér décă acéstă necesitate s'ar ivi, atuncĭ naţiunea ungară nu se va da înderĕtŭ dela nicĭ o jertfă*, pentru că susţinerea neştirbită a posiţiunei ca putere şi a vadei monarchiei este şi pentru Ungaria o cestiune de esistenţă.

## SCIRILE DILEI.

Pe la începutulŭ lunei Decemvre n. se vorŭ începe la *Pesta* negoţierĭ pentru încheiarea convenţiei comerciale cu România.

—x—

*Reuniunea pentru comerciu şi industriă din Braşovŭ* a adresatŭ către dieta din Peşta o petiţiune, în care se rógă de camera deputaţilorŭ sĕ aducă unŭ proiectŭ de lege, declarândŭ întrînsulŭ, că tóte trebuinţele armatei şi ale honvedimei sĕ fiă acoperite pe calea descentralisărei prin productele industriale din tótă ţéra în raportŭ cu capacitatea producenţilorŭ. Acéstă petiţiune a adresat'o numita reuniune către tóte municipiele, rugându-le sĕ o părtinéscă.

—x—

D-lŭ *Servianŭ Popoviciu*, jude la tabla r. din Têrgu-Mureşului, a fostŭ pensionatŭ la cererea d-sale. M. Sa monarhulŭ i-a esprimatŭ cu acéstă ocasiune preaînalta recunoscinţă pentru serviciile escelente ce le-a adusŭ mulţĭ anĭ ca judecătorŭ.

—x—

*Limba română*, care prin literatura sa, prin scólele şi bărbaţii sĕi luminaţĭ se lăţesce în tóte straturile societăţii, va fi sprijinită de aci înainte şi prin o reuniune specială, ce se va înfiinţa spre scopulŭ acesta în Viena. Ministrulŭ vienezŭ a încuviinţatŭ cele întreprinse în acéstă direcţiune, dice „Telegr. românŭ."

—x—

La alegerile supletorie în representanţa comitatensă s'au alesŭ dintre Românĭ, în cerculŭ Scheilorŭ Braşovu-

lui: Nic. *Strĕvoiu,* Ludovicŭ *Romanŭ,* Ioanŭ *Stinghe* jun. şi Alex. *Onaciu;* în cerculŭ V Blumena: *Petra-Petrescu,* ér în cerculŭ Săcelelorŭ: Ioanŭ *Rusu* din Turcheşŭ şi Ioanŭ *Găvruşŭ* din Săcele.

—x—

Sâmbăta trecută trupa germană din Braşovŭ a jucatŭ în beneficiulŭ d-lui G. A *Nadler,* cu care ocasiune beneficiantulŭ şi-a serbatŭ şi jubileulŭ de 25 de anĭ, de când s'a dedicatŭ scenei. Publiculŭ a întêmpinatŭ cu aplause pe bine meritatulŭ beneficiantŭ şi jubilantŭ, când a apărutŭ pe scenă. Colegii sĕi l'au felicitatŭ şi i-au îmânatŭ ca darŭ de onóre o cunună şi unŭ ceasornicŭ. Îi dorimŭ sĕ ajungă a'şĭ serba şi jubileulŭ de 50 de anĭ.

—x—

„Epoca" află, că principele *Leopold de Hohenzollern* şi fiulŭ sĕu *Ferdinand* vorŭ părăsi Bucurescii la 20 ale curentei pentru a merge la Berlinŭ, unde principele Ferdinand işĭ va da demisia din armata germană pentru a se reîntórce în armata română, în care e înrolatŭ ca sublocotenentŭ

—x—

Se confirmă scirea, dice »Rĕsboiulŭ", că guvernulŭ românŭ va susţinea candidatura P. S. S. *Iosifŭ,* Metropolitulŭ Moldovei, pentru demnitatea de Metropolitŭ-Primatŭ.

—x—

»Rĕsboiulŭ" dă următórele amĕnunte despre unŭ *furtŭ la poştă,* comisŭ în sĕptĕmâna trecută: S'a depusŭ la oficiulŭ poştalŭ din T.-Măgurele unŭ plicŭ conţinêndŭ 2320 lei în bilete de bancă şi cu destinaţiă pentru Viena. Sosindŭ în Bucurescĭ, împreună cu cealaltă mesageriă, pliculŭ fŭ imediatŭ espediatŭ la Predealŭ. Aci însĕ biuroulŭ poştalŭ ungarŭ refusà de a'lŭ primì pentru cuvêntulŭ, că nu se potrivea cu greutătea indicată, şi astfelŭ pliculŭ fŭ întorsŭ la T. Măgurele. Chemându-se persóna, care depusese pliculŭ, dênsa a dovedítŭ, că sigilurile suntŭ schimbate; şi într'adevĕrŭ deschidêndu se pliculŭ faţă cu procurorulŭ, s'a găsitŭ, în locŭ de 23 bilete de câte 100 şi unŭ biletŭ de 20 lei, numai nişte hârtiă albă. Acéstă sustragere nu s'a pututŭ face decâtŭ, sĕu la biuroulŭ din T.-Măgurele, sĕu pe drumŭ spre Bucurescĭ de către conducĕtorŭ, sĕu în biuroulŭ centralŭ, unde s'a operatŭ primirea şi espeduirea. Aci însĕ posibilitatea e mai mică, deórece cu acéstă operaţiă este însărcinatŭ unŭ singurŭ funcţionarŭ în fiăcare nópte, şi care d'abia are timpŭ sĕ priméscă şi sĕ predea marea cantitate de bucăţĭ (adesea peste una miiă), ce sosescŭ dilnicŭ.

---

*De lângă Tinca,* 9 Noemvre v.

On. D-le Redactorŭ! In N-rulŭ 247 alŭ preţuitei „Gazete" între scirile dilei aţĭ scrisŭ, cumcă din foile unguresci aţĭ fi aflatŭ despre »eschiderea" adv. Georgiu Draganŭ dintre membrii casinei din Tinca. Advocatulŭ din cestiune nu este Dragan, ci Georgiu *Dringo,* uniculŭ inteligentŭ românŭ în Tinca, dér natura foilorŭ unguresci este de-a mistifica şi numele ómenilorŭ.

Ca sĕ cunósceţĭ însĕ şi D-vóstră şi publiculŭ cetitorŭ faptulŭ eschiderei, étă'lŭ în liniamintele sale generale:

Totulŭ sĕ băsédă pre ura ce o au Ungurii din Tinca către naţiunea românéscă în genere şi către d-lŭ Dringo în specialŭ, care deşi unicŭ Românŭ inteligentŭ în acelŭ orăşelŭ a ţinutŭ strînsŭ la naţia s'a şi n'a pregetatŭ a apĕra interesele acesteia orĭ unde, faţă cu orĭcine. Unŭ toastŭ rostitŭ de d-lŭ Dringo, la strînsulŭ din via d-nei Markovits, neguţătorésă, nepótă de soră a fericitului fundatorŭ Zsiga, a făcutŭ sĕ isbucnéscă foculŭ de sub spusă. Şi ce a disŭ d-lŭ Dringo? D-sa a rĕspunsŭ la unŭ altŭ toastŭ, în care se dicea, ca spre fericirea patriei se recere alipirea strînsă a naţionalităţilorŭ de naţiunea maghiară. D-lŭ Dringo a rĕspunsŭ cam aşa: „Da, trebue sĕ trăimŭ în conţelegere, şi eu dicŭ sĕ se lipéscă strînsŭ naţionalităţile, însĕ sĕ nu fiă desconsiderate de naţiunea dominantă, sĕ consideraţĭ şi D-vóstră pe Românĭ, căcĭ mulţĭ mâncămŭ pâne românéscă" (cerculŭ Tinca e în majoritate românescŭ). D-lŭ Dringo încă nu gătase, când la aceste cuvinte din urmă „patrioţii« de faţă au începutŭ unŭ sgomotŭ asurditorŭ de „hazaáruló« etc.

Afacerea de hazaáruló (pentru toastŭ) s'a pertractatŭ de comitetulŭ casinei, alŭ cărei membru a fostŭ şi d-lŭ Dringo. Comitetulŭ cu o maioritate, 7 faţă cu 3, (nu sciu sigurŭ câţĭ) a aflatŭ de nevinovatŭ toastulŭ şi a decheratŭ, că nu trebue esclusŭ d-lŭ Dringo; cu tóte astea d-sa a abdisŭ de-a mai fi membru alŭ casinei. »Patrioţii« însĕ nu s'au îndestulitŭ cu decisiunile comitetului, ci adunându-se din tóte părţile cioroborŭ au ţinutŭ adunare generală, fiindŭ mai la jumĕtate din ei pe partea d-lui Dringo, şi acestia condamnândŭ procederea s'au abţinutŭ dela votŭ. S'a votatŭ dér cu mare larmă şi sgomotŭ eschiderea d-lui Dringo, ceea ce însĕ nu era de lipsă, căcĭ d-sa pentru încungiurarea neplăcerilorŭ deja înainte abdisese. Afacerea se află în curgere, póte sĕ va pertracta la judecătoriă, precisă fiindŭ de d-lŭ Dringo. Cine va triumfa? Negreşitŭ »patrioţii." Ei potŭ face ce vreu! *Bihorénulŭ.*

---

## O serbare militară în Bucurescĭ.

Cetimŭ în „Voinţa Naţională":

Adĭ, Vinerĭ 14 Noemvre v. a avutŭ locŭ la casarma Cuza-Vodă o serbare militară, care pururea va rĕmâne neştérsă din memoria bravilorŭ oştenĭ.

Iubitulŭ nostru Suveranŭ a presentatŭ regimentului 3 de liniă pe A. S. R. Principele Leopold de Hohenzollern, Augustulŭ Frate alŭ M. S, ca comandantŭ de onóre alŭ acestui regimentŭ, ér pe A. S. Principele Ferdinand de Hohenzollern, nepotulŭ M. S. ca înrolatŭ în acestŭ regimentŭ cu gradulŭ de sub-locotenentŭ...

In curtea căsărmei erau înşiraţĭ: regimentulŭ 3 de liniă, cu drapelŭ şi musică, şi elevii şcólei militare de cavaleriă şi infanteriă, carĭ împreună cu întregulŭ corpŭ oficerescŭ din garnisónă formau unŭ unghiu dreptŭ.

Pe flanculŭ dreptŭ erau înşiraţĭ oficerii generalĭ atâtŭ din garnisónă câtŭ şi cei aflaţĭ în capitală, apoi colonelii şi celelalte grade superióre şi inferióre de garnisónă; ér în faţă se aflau înşirate trupele mai susŭ menţionate...

M. S. Regele, în uniformă de generalŭ, A. S. R. Principele Leopold de Hohenzollernŭ, în uniformă de colonelŭ şi A. S. principele Ferdinand de Hohenzollern în uniformă de sub-locotenentŭ românŭ de infanteriă trecură pe dinaintea frontului corpului oficerescŭ şi a trupelorŭ, carĭ aclamară cu unŭ viu entusiasmŭ pe Suveranĭ şi pe Ilustrii Lorŭ Óspeţĭ.

Când ajunseră înaintea regimentului 3 de liniă, M. S. Regele dede loculŭ de onóre A. S. R. Principelui Leopoldŭ de Hohenzollern, care, avêndŭ la drépta pe M. S. Regele, trecù pe dinaintea regimentului, alŭ cărui şefŭ de onóre fŭ numitŭ de Suveranulŭ nostru, pronunţândŭ în românesce aceste cuvinte: *Bine v'am găsitŭ sănĕtoşĭ!* carĭ fură întêmpinate de urărĭ entusiaste din partea soldaţilorŭ şi a oficerilorŭ.

După aceea MM. LL. Regele şi Regina, împreună cu AA. LL. Principii de Hohenzollern, Se retraseră în mijloculŭ curţei, urmaţĭ de dd. miniştrii, de preşedinţii Corpurilorŭ legiuitóre, de dd. generalĭ şi de întregulŭ corpŭ oficerescŭ, carĭ formară un cercŭ în jurulŭ Suveranilorŭ şi Auguştilorŭ Lorŭ Óspeţĭ... Aci d. generalŭ Al Anghelescu, ministrulŭ de resbelŭ, dede cetire ordinului de di şi alŭ decretului M. S. Regelui (prin care fratele şi nepotulŭ sĕu se înscriu în cadrele armatei române.)

Apoi M. S. Regele pronunţă cu o voce tare următoriulŭ importantŭ şi patrioticŭ discursŭ:

„Din întêia di a Domniei Mele, am îmbrăţişatŭ oştirea cu adêncă dragoste, privind'o ca o comóră scumpă, pe care o păzescŭ neîncetatŭ cu mândriă şi gelosiă.

»Sprijinitŭ de căpeteniele armatei am isbutitŭ a pune în timpŭ de pace acéstă bună sĕmênţă, care a rĕsăritŭ, a crescutŭ, întărindu-se şi desvoltându-se aşa de repede, că, chiarŭ în celŭ din urmă resbelŭ, am pututŭ culege ródele cele mai bogate, ca frumósa rĕsplată a unei muncĭ statornice.

„Am pusŭ încă unŭ altŭ germine în inimele ostaşilorŭ, care a inflorîtŭ ca cea mai înaltă însuşire militară: jertfe pentru patriă, credinţă către Rege.

»Strînsŭ legatŭ suntŭ dér cu scumpa Mea armată, cu care am împărţitŭ dile bune ca şi dile grele. N'avem prin urmare, trebuinţă de alte dovedĭ.

»Astădĭ însĕ dorescŭ a întări acéstă fericită legătură şi pentru timpurĭ mai depărtate şi a adăogi o nouĕ pagină în analele nóstre militare prin numirea prea iubitului Meu frate, a Principelui de Hohenzollern, Capŭ alŭ regimentului alŭ treilea de liniă — unŭ deosebitŭ îndemnŭ pentru acestŭ regimentŭ — şi prin înscrierea tênĕrului Meu nepotŭ, a Principelui Ferdinand, ca sub-locotenentŭ în armata nóstră. Pentru Elŭ este o cinste, de care sunt convinsŭ că va fi totdéuna vrednicŭ. Pentru Noi este o bucuriă şi o siguranţă în viitorŭ, ceea ce ţéra întrégă va simţi, fiindcă Elŭ, ca membru alŭ neamului Meu, póte fi chematŭ într'o di a păstra opera Mea, a urma tradiţiunile Mele.

»Este déră unŭ prilejŭ solemnŭ, care ne întrunesce adĭ şi mai târdiu ne vomŭ aminti că diuă de 14 Noemvre are o mare însemnătate.

„Acum ca şi în viitorŭ Eu şi urmaşii Mei ne vom rĕdima cu tótă încrederea pe oştire, ca pe o temeliă neclintită.«

„Sĕ trăiéscă armata!«

Entusiaste aclamărĭ au întreruptŭ adesea pe iubitulŭ nostru Rege; ér cuvêntarea Sa, înţesată de simţirĭ şi cugetărĭ înalte, carĭ se resfrângeau asupra presintelui şi viitorului Românieĭ, a fostŭ urmată de unŭ impunătorŭ şi prelungitŭ strigătŭ pornitŭ din sufletulŭ acelora, ce stau faţă la unulŭ din cele mai însemnate evenimente ale patriei nóstre.

Discursulŭ Suveranului fŭ urmatŭ de următórele cuvinte rostite în limba francesă de A. S. R. Principele Leopold.

„Mulţumescŭ Maiestăţei Sale de onórea ce Mĭ-a făcutŭ, numindu Mĕ Capŭ alŭ regimentului alŭ treilea de infanteriă. Armata română a avutŭ prilejŭ a arăta pe câmpulŭ de bătăliă totă valórea sa, sub comanda Augustului sĕu Capŭ şi Suveranŭ. Vitejia şi disciplina, aceste virtuţĭ militare, prin care ea s'a distinsŭ în timpulŭ campaniei din 1877, i-a atrasŭ admiratiunea şi stima tuturorŭ camaradilorŭ sei din celelalte armate. Sunt mândru de a purta uniforma românéscă şi de a vedea numele fiului Meu inscrisŭ în cadrele armatei. Sperŭ, am siguranţa, că Elŭ se va face vrednicŭ de ea."

Simpaticulŭ glasŭ alŭ Principelui răpì pe cei carĭ au avutŭ fericirea de a'Lŭ audi şi foculŭ iubirei de ţéră, ce se revărsa în nobila'i cuvêntare, aprindêndŭ simţemintele, provocà înflăcărate urărĭ...

După aceea M. S. Regele presintà regimentului 3 de liniă pe Augustulŭ sĕu comandantŭ de onóre, A. S. R. Principele Leopold precum şi pe A. S. Principele Ferdinand, înrolatŭ ca sub-locotenentŭ în acestŭ regimentŭ. Suveranulŭ apoi însemnà A. S. Principelui Ferdinand loculŭ Sĕu lângă stégulŭ regimentului, spre a lua comanda plutonului stégului. In timpulŭ acesta regimentulŭ presintà armele şi musica intonà imnulŭ.

Apoi trupele s'au întocmitŭ pentru defilare. In capulŭ colónei se afla totŭ corpulŭ oficerescŭ din garnisónă împreună cu generalii.

M. S. Regele trecù înaintea M. S. Reginei şi Augustului Sĕu frate. După corpulŭ oficerescŭ urmà şcóla militară. In momentulŭ când regimentulŭ 3 de liniă s'a apropiatŭ, A. S. R. Principele de Hohenzollern scóse sabia şi, puindu-Sĕ în fruntea regimentului Sĕu, defilà înaintea MM. LL. Regele şi Regina.

Când compania, în rêndurile căreia se afla Principele Ferdinandŭ, trecù în faţa Maiestăţilorŭ Lorŭ, toţĭ cei de faţă salutară cu urărĭ căldurόse.

Acéstă priveliştе mărétă şi nouă a întăritŭ încrederea tuturorŭ în puterea şi trăinicia Regatului Românŭ.

După defilare, M. S. Regele chemà pe oficerii regimentului, carĭ înaintară împreună cu Pincipele Ferdinand spre a fi presintaţĭ, prin colonelulŭ Paladi, Inaltului lorŭ Capŭ, care le adresà cuvinte binevoitóre.

Acéstă serbare a mişcatŭ sufletulŭ şi a pĕtrunsŭ cugetarea tuturorŭ; amintirea ei va fi pururea scumpă Românilorŭ şi diua de 14 Noemvre va rĕmâné unŭ evenimentŭ din cele mai de căpeteniă ale vieţei nóstre naţionale.

---

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 30 Noemvre. — Delegaţiunea ungară: După votarea bugetului de esterne, Szögyenyi rĕspunse la o interpelare a lui Zichy, că ministrulŭ de esterne n'are nicĭ o cunoscinţă despre intenţiunea d'a se numi prinţulŭ de Miugrelia ca guvernatorŭ alŭ Rumeliei orientale, nicĭ de asemenea nisuinţe. De altmintrelea, numirea guvernatorului ostrumeliotŭ, în înţelesulŭ tractatului din Berlinŭ, are trebuinţă de consimţĕmêntulŭ tuturorŭ puterilorŭ semnatare. Rĕspunsulŭ s'a luatŭ la cunoscinţă. Mâne se închidŭ delegaţiunile.

---

## DIVERSE.

**Anulŭ Platonicŭ.** — Se chiamă *anŭ platonicŭ* unŭ spaţiu de timpŭ, la sfirşitulŭ căruia tóte lucrurile trebue sĕ se regăséscă într'acelaşĭ locŭ. Unii dicŭ că pentru revoluţia acésta trebue 16,000 de anĭ, ér alţii dicŭ că trebue 36,000 de anĭ. Mai erau şi alţii, carĭ credeau că atuncĭ, când se va sfirşi perioda acésta lumea va fi prenoită şi că sufletele vorŭ reîntra în corpurile lorŭ ca sĕ încépă o viéţă nouă la felŭ cu cea precedentă. Écă o anecdotă în privinţa acésta: Nisce Nemţĭ, carĭ poposiseră la unŭ hanŭ din Chalons sur Marne, aduseră conversaţia asupra anului platonicŭ, când tóte lucrurile trebue sĕ se întórcă la starea de ântêiu a lorŭ; ei voiră sĕ înduplece pe hangiu sĕ crédă, că nimicŭ nu era mai adevĕratŭ decâtŭ revoluţia acésta; aşa că, diceau ei, „peste 16 000 de anĭ noi vomŭ fi totŭ aicĭ, totŭ la césulŭ acesta şi totŭ în camera acésta." Şi fiindcă avéu pré puţine parale, rugară pe cârciumarŭ sĕ-i crediteze până atuncĭ. Cârciumarulŭ, pişicher, le rĕspunde că primea bucurosŭ. „Dér, fiindcă acum 16,000 de anĭ, di cu di, césŭ cu césŭ, a ţĭ mai fostŭ aicĭ şi a-ţĭ bĕutŭ ca şi acum, şi pentru că atuncĭ a-ţĭ bĕutŭ pe veresiă, faceţĭ bine şi plătiţĭ datoria d'atuncĭ, şi pentru datoria d'acum vĕ creditezŭ pe urmă" sfirşi elŭ a dice.

**Unŭ raportor specialŭ dispărutŭ.** — După cum scrie „Levant-Herald," raportorulŭ specialŭ alŭ diarului »New-York-Herald,« carele părăsise deunădile Sofia, a dispărutŭ. După o scire din Rusciucŭ, elŭ n'a ajunsŭ la loculŭ destinaţiunei sale.

**Fotografŭ arestatŭ.** — Precum se anunţă din Adrianopolŭ, în dilele trecute s'a datŭ peste doi străinĭ, carĭ desemnau nouĕle fortificaţiunĭ de acolo. Unulŭ din ei a reuşitŭ sĕ scape, celălaltŭ însĕ se află în mânile autorităţilorŭ. Elŭ susţine, că a venitŭ din Têrnova şi că e fotografŭ de profesiune. Dér se dice, că s'au găsitŭ la elŭ hârtii forte compromiţĕtóre, care contradicŭ afirmărei sale.

---

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

### Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Noemvre st. n. 1886.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rentă de aurŭ 4% | 105.60 | Bonurĭ croato-slavone | 105 50 |
| Rentă de hârtiă 5% | 94.05 | Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 98.80 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 152.50 | Imprumutulŭ cu premiu ung. | 124 80 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 100.25 | Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului | 125.40 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | — — | Renta de hârtiă austriacă | 84 25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 108 — | Renta de arg. austr. | 84 80 |
| Bonurĭ rurale ungare | 104.70 | Renta de aurŭ austr. | 114 25 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104.70 | Losurile din 1860 | 138 90 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ | 104.50 | Acţiunile băncei austro-ungare | 889 — |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104 50 | Act. băncei de creditŭ ung. | 305.— |
| Bonurĭ rurale transilvane | 104 60 | Act. băncei de creditŭ austr. | 298.80 |
| | | Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.93 |
| | | Napoleon-d'orĭ | 9.96 |
| | | Mărcĭ 100 împ. germ. | 61.80 |
| | | Londra 10 Livres sterlinge | 126.05 |

### Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 10 Noemvre st. v. 1886.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%) | 91½ | 92½ |
| Renta rom. amort. (5%) | 93¾ | 94¼ |
| » convert. (6%) | 85¾ | 86¼ |
| Împr. oraş. Buc. (20 fr.) | 33— | 34½ |
| Credit fonc. rural (7%) | 104— | 104½ |
| » „ „ (5%) | 87¼ | 88¾ |
| » » urban (7%) | 101½ | 102— |
| » » » (6%) | 93½ | 94½ |
| » » » (5%) | 84½ | 85— |
| Banca naţională a României 500 Lei | 1015 | 1020 |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | 268 | 271 |
| « » » Naţională | —— | —— |
| Aurŭ contra bilete de bancă | 16.50 | 17.75 |
| Bancnote austriace contra aurŭ | 2.02— | 2.03 |

### Cursulu pieţei Braşovŭ

din 30 Noemvre st. n. 1886.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.44 | Vênd. | 8.45 |
| Argint românesc | » | 8.40 | » | 8.42 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9.93 | » | 9.96 |
| Lire turcescĭ | » | 11.27 | » | 11.30 |
| Imperialĭ | » | 10.27 | » | 10.30 |
| Galbenĭ | » | 5.91 | » | 5.93 |
| Scrisurile fonc. »Albina» | » | 100.50 | » | 101.50 |
| Ruble Rusescĭ | » | 117.— | » | 118.— |
| Discontulŭ | » | 7—10% pe anŭ. | | |

Nr. 13518.
1886.

# Publicaţiune.

Socoteala casei orăşenescĭ pentru anulŭ 1885 dimpreună cu tóte aclusele referitóre, mai departe inventariulŭ asupra averei comunei orăşenescĭ zăcŭ, în sensulŭ §-lui 142 alŭ art. de lege XXII din anulŭ 1886, în biuroulŭ comptabilului orăşenescŭ — strada căldărarilorŭ Nr. 519 — în decursŭ de 15 ḑile, spre examinare din partea fiă-cărui.

Fiă-cărui supusŭ dărei îĭ stă în dreptŭ, ca sĕ-şĭ aştearnă subscrisului magistratŭ, până în 13 Decemvre a. c. eventuale observaţiunĭ.

Braşovŭ, 27 Novembre 1886. 1—3

**Magistratulŭ orăşenescŭ.**

## Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

# Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

*Pentru Austro-Ungaria:*

pe trei lunĭ . . . . . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . . . . . 12 fl. —

*Pentru România şi străinătate.*

pe trei lunĭ . . . . . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . . . . . 40 „

**Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“**

# Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

### Predealŭ-Budapesta

| | Trenŭ de persóne | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | — | 4.50 | — | — |
| Predealŭ | — | 9.32 | — | — |
| | — | | — | — |
| Timişŭ | — | 9.56 | — | — |
| Braşovŭ | — | 10 29 | — | — |
| | 7.47 | — | 4.16 | — |
| Feldióra | 8.24 | — | 5.02 | — |
| Apatia | 8 51 | — | 5 43 | — |
| Agostonfalva | 9.14 | — | 6.15 | — |
| Homorodŭ | 9.51 | — | 7.06 | — |
| Haşfaleu | 11.03 | — | 8.52 | — |
| Sighişóra | 11.29 | — | 9.19 | — |
| | 11.26 | — | 9.31 | — |
| Elisabetopole | 12 00 | — | 10.16 | — |
| Mediaşŭ | 12.29 | — | 10.57 | — |
| Copsa micĕ | 12.44 | — | 11.19 / 11.31 | — |
| Micăsasa | 1.05 | — | 11.52 | — |
| Blaşiu | 1.34 | — | 12.31 | — |
| Crăciunelŭ | 1.46 | — | 12.48 | — |
| Teiuşŭ | 2.09 | — | 1.22 | — |
| Aiudŭ | 2.39 | — | 2 18 | — |
| Vinţulŭ de susŭ | 3.01 | — | 2.48 | — |
| Uióra | 3.08 | — | 2 56 | — |
| Cucerdea | 3.14 | — | 3 64 | — |
| Ghirisŭ | 3.53 | — | 4 51 | — |
| Apahida | 5.10 | — | 5 28 | — |
| Clusiu | 5.30 | — | 5 56 | — |
| | — | 6 03 | — | 8.00 |
| Nedeşdu | — | 6.21 | — | 8.36 |
| Ghirbĕu | — | — | — | 9.02 |
| Aghirişŭ | — | — | — | 9.32 |
| Stana | — | — | — | 10.11 |
| Huiedinŭ | — | 7.14 | — | 10.51 |
| Ciucia | — | 7.43 | — | 12 16 |
| Bucia | — | — | — | 12.50 |
| Bratca | — | — | — | 1.21 |
| Rév | — | 8.22 | — | 2.02 |
| Mezŏ-Telegd | — | 8.48 | — | 3.06 |
| Fugyi-Vásárhely | — | — | — | 3.38 |
| Várad-Velinţe | — | — | — | 3.54 |
| Oradia-mare | — | 9.13 | — | 4.05 |
| | — | 9.18 | 10.55 | 4.50 |
| P. Ladány | — | 10.38 | 1 23 | 7.28 |
| Szolnok | — | 12.20 | 3.24 | — |
| Buda-pesta | — | 2.15 | 10.05 | — |
| Viena | — | — | 2.15 | — |
| | — | 8.00 | 6.05 | — |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

### Budapesta—Predealŭ

| | Trenŭ de pers. | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | — | — | — | -- |
| Budapesta | 7.40 | 2.— | 3.10 | 6.20 | 8.00 |
| Szolnok | 11.05 | 3.58 | 7.38 | 9.34 | 11.40 |
| P. Ladány | 2 02 | 5.28 | 5 40 | 11.26 | 2.31 |
| Oradea mare | 4.12 | 6.58 | 9.14 | 1.38 | — |
| Várad-Velencze | — | — | 9.24 | 2.06 | -- |
| Fugyi-Vásárhely | — | — | 9 41 | 2.17 | — |
| Mezö-Telegd | — | 7.33 | 10.19 | 2.40 | — |
| Rév | — | 8.04 | 11.38 | 3.24 | — |
| Bratca | — | — | 12.18 | 3.47 | — |
| Bucia | — | — | 12.54 | 4.07 | — |
| Ciucia | — | 8.58 | 1.57 | 4.33 | — |
| Huiedin | — | 9.28 | 3.11 | 5.15 | — |
| Stana | — | — | 3.40 | 5.34 | — |
| Aghiriş | — | — | 4.15 | 5.55 | — |
| Ghirbĕu | — | — | 4.36 | 6.07 | — |
| Nedeşdu | — | — | 4.58 | 6.24 | — |
| Clusiu | — | 10.28 | 5.26 | 6.43 | — |
| | 11.00 | — | — | — | 7.08 |
| Apahida | 11 19 | — | — | — | 7.36 |
| Ghiriş | 12 30 | — | — | — | 9.06 |
| Cucerdea | 1.01 | — | — | — | 9.53 |
| | 1 06 | — | — | — | 10.— |
| Uióra | 1.13 | — | — | — | 10.09 |
| Vinţulŭ de susŭ | 1.20 | — | — | — | 10.19 |
| Aiudŭ | 1 41 | — | — | — | 10.48 |
| Teiuşŭ | 2.00 | — | — | — | 11.14 |
| Crăciunelŭ | 2 35 | — | — | — | 12.12 |
| Blaşŭ | 2.48 | — | — | — | 12.30 |
| Micăsasa | 3.20 | — | — | — | 1.12 |
| Copşa mic | 3 36 | — | — | — | 1.32 |
| Mediaşŭ | 4.00 | — | — | — | 2.18 |
| Elisabetopole | 4.3[illegible] | — | — | — | 3.03 |
| Sigişóra | 5.12 | — | — | — | 3.49 |
| Haşfaleu | 5.37 | — | — | — | 4.28 |
| Homorod | 7.0[illegible] | — | — | — | 6.16 |
| Agostonfalva | 7.43 | — | — | — | 7.06 |
| Apatia | 8.11 | — | — | — | 7.46 |
| Feldióra | 8.41 | — | — | — | 8.25 |
| Braşovŭ | 9.21 | — | — | — | 9.15 |
| | — | 5.45 | — | — | — |
| Timişŭ | — | 6.22 | — | — | — |
| Predealŭ | — | 6.47 | — | — | -- |
| | — | — | — | — | — |
| Bucurescĭ | — | 11.45 | — | — | — |

### Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|
| Teiuşŭ | 11.24 | — | 2.40 |
| Alba-Iulia | 11.59 | — | 3.14 |
| Vinţulŭ de josŭ | 12.30 | — | 4.22 |
| Şibotŭ | 12.52 | — | 4.50 |
| Orăştia | 1.01 | — | 5.18 |
| Simeria (Piski) | 2.03 | — | 5.47 |
| Deva | 2 52 | — | 6.35 |
| Branicîca | 3.23 | — | 7.02 |
| Ilia | 3.55 | — | 7.28 |
| Gurasada | 4.08 | — | 7.40 |
| Zam | 4.25 | — | 8.11 |
| Soborşin | 5.30 | — | 8.46 |
| Bĕrzova | 5.56 | — | 9.33 |
| Conopŭ | 6.27 | — | 9.53 |
| Radna-Lipova | 6.47 | — | 10.27 |
| Paulişŭ | 7.28 | — | 10.42 |
| Gyorok | 7.43 | — | 10.58 |
| Glogovaţŭ | 7.59 | — | 11 25 |
| Aradŭ | 8.28 | — | 11.39 |
| Szolnok | 8.42 | — | 4 52 |
| | — | — | 5.12 |
| Budapesta | — | — | 8.20 |
| Viena | — | — | 6.05 |

### Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | 12.10 | — |
| Budapesta | 8.20 | 9.05 | — |
| Szolnok | 11.20 | 12.41 | — |
| | 4 10 | 5.45 | —. |
| Aradŭ | 4 30 | 6.— | 7.04 |
| Glogovaţŭ | 4 43 | 6.13 | 7.22 |
| Gyorok | 5 07 | 6.38 | 7.58 |
| Paulişŭ | 5.19 | 6.51 | 8 17 |
| Radna-Lipova | 5.41 | 7.10 | 8 36 |
| Conopŭ | 6 09 | 7.37 | — |
| Bĕrzova | 6.28 | 7.55 | — |
| Soborşin | 7 25 | 8.42 | — |
| Zam | 8 01 | 9.12 | — |
| Gurasada | 8 34 | 9.41 | — |
| Ilia | 8 55 | 9.58 | — |
| Branicîca | 9 19 | 10.17 | — |
| Deva | 9.51 | 10 42 | -- |
| Simeria (Piski) | 10.35 | 11 07 | — |
| Orăştiă | 11.11 | 11.37 | — |
| Şibotŭ | 11.43 | 12.— | — |
| Vinţulŭ de josŭ | 12 18 | 12.29 | -- |
| Alba-Iulia | 12.36 | 12.46 | — |
| Teiuşŭ | 1.29 | 1.41 | — |

### Aradŭ-Timişóra

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 5.48 | — | 6.05 |
| Aradulŭ nou | 6.19 | — | 6.33 |
| Németh-Ságh | 6.44 | — | 6.58 |
| Vinga | 7.16 | — | 7.29 |
| Orczifalva | 7.47 | — | 7.55 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Timişóra | 9.02 | — | 9.08 |

### Simeria (Piski) Petroşenĭ

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Simeria | 11.25 | — | 2.42 |
| Streiu | 11.58 | — | 3.25 |
| Haţegŭ | 12.46 | — | 4 16 |
| Pui | 1.37 | — | 5.11 |
| Crivadia | 2.24 | — | 5.58 |
| Baniţa | 3.05 | — | 6 41 |
| Petroşenĭ | 3.37 | — | 7.12 |

### Timişóra-Aradŭ

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Timişóra | 6.25 | — | 5.00 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Orczifalva | 7.46 | — | 6.32 |
| Vinga | 8.15 | — | 7.02 |
| Németh-Ságh | 8.36 | — | 6.23 |
| Aradulŭ nou | 9.11 | — | 8.01 |
| Aradŭ | 9.27 | — | 8.17 |

### Petroşenĭ—Simeria (Piski)

| | Trenŭ de pers. | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Petroşenĭ | 10 07 | — | 6.10 |
| Baniţa | 10.48 | — | 6.53 |
| Crivadia | 11.25 | — | 7 37 |
| Pui | 12.05 | — | 8.20 |
| Haţegŭ | 12.42 | — | 9.01 |
| Streiu | 1.22 | — | 9.52 |
| Simeria | 1 53 | — | 10.31 |

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.